

Προβλέψεις της Κομισιόν για την ελληνική οικονομία
Ετήσιες μεταβολές %, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Κατά κεφαλήν αμοιβή στον ιδιωτικό τομέα	-3,9	-8,9	-9,5	1,9	2,2	2,5
Μοναδιαίο κόστος εργασίας	-2,4	-8,7	-5,0	-0,4	-1,0	1,0
Εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή	3,1	1,1	-0,8	-0,4	0,6	1,1
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% του ΑΕΠ)	-11,7	-8,3	-6,3	-5,2	-3,4	-2,1
Ελλείμμα γενικής κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	-9,4	-6,9	-5,4	-4,5	-3,4	-2,0
Πρωτογενές αποτέλεσμα γενικής κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	-2,3	-1,5	0,0	1,5	3,0	4,5

Μηνιαίος έλεγχος από τρόικα και αυτόματα επιβολή μέτρων

Αυστηρή εποπτεία και άμεση διόρθωση αποκλίσεων από τους στόχους προβλέπει το νέο Μνημόνιο

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Υπό τη διαρκή απειλή λήψης νέων μέτρων (μείωση δαπανών ή και αύξηση φορολογίας) θα βρίσκεται από εδώ και στο εξής η Ελλάδα, είτε εξαιτίας των λανθασμένων προβλέψεων είτε κυρίως λόγω της αυστηρής εποπτείας από την τρόικα, η οποία θα παρεμβαίνει για να εξασφαλίσει την πιστή εφαρμογή των μέτρων του Μνημονίου.

Το προσχέδιο του νέου Μνημονίου, με ημερομηνία 27 Νοεμβρίου, αποκαλύπτει ότι μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2013 είναι ανοικτό το ενδεχόμενο να χρειαστεί η κυβέρνηση να λάβει επιπλέον μέτρα για το 2014, ενώ είναι ξεκάθαρο ότι μέχρι τον Αύγουστο του 2013 θα πρέπει η Ελλάδα να εξειδικεύσει τα μέτρα που θα εφαρμοστούν το 2015

Ανοικτό το ενδεχόμενο μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2013 να χρειαστεί η κυβέρνηση να λάβει επιπλέον μέτρα για το 2014.

για να εξασφαλιστεί η επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος της τάξης του 3% του ΑΕΠ. Ταυτόχρονα, στο προσχέδιο περιγράφονται αναλυτικά οι μηχανισμοί εποπτείας και αυτόματης διόρθωσης των οποίων αποκλίσεων τυχόν παρατηρηθούν.

Αποκρατικοποιήσεις

Μάλιστα, προβλέπεται και ο αυτόματος μηχανισμός αύξησης του πρωτογενούς πλεονάσματος σε περίπτωση υστέρησης εσόδων από τις αποκρατικοποιήσεις. Ωστόσο, έχει τεθεί και ένα πλαφόν ύψους 1 δισ. ευρώ. Δηλαδή, δεν θα μπορεί να αυξηθεί το πρωτογενές πλεόνασμα περισσότερο από 1 δισ. ευρώ κατ' έτος, ανεξαρτήτως της υστέρησης στο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων.

Σε κάθε περίπτωση, από εδώ και

στο εξής η ελληνική κυβέρνηση θα βρίσκεται υπό τον διαρκή και ασφυκτικό έλεγχο της τρόικας για το εάν εφαρμόζει τόσο τα δημοσιονομικά μέτρα όσο και τα διαρθρωτικά. Σύμφωνα με πληροφορίες, τα τεχνικά κλιμάκια της τρόικας θα επισκέπτονται την Αθήνα μία φορά κάθε μήνα ώστε να διαπιστώνουν την πορεία υλοποίησης του Μνημονίου. Παράλληλα, το υπουργείο Οικονομικών θα αποστέλλει σε τακτά χρονικά διαστήματα εκθέσεις στην τρόικα με στοιχεία για την εκτέλεση του προϋπολογισμού και εν γένει την εφαρμογή των μνημονιακών δράσεων. Μάλιστα, ορισμένες εξ αυτών θα αποστέλλονται ακόμα και σε εβδομαδιαία βάση!

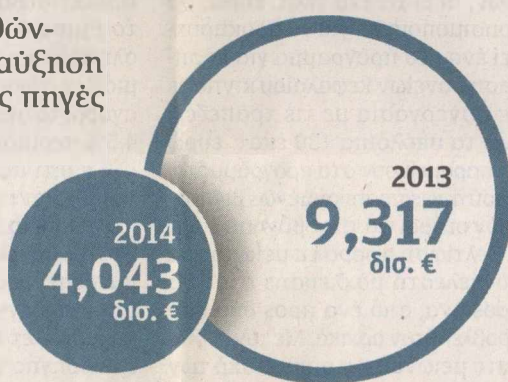
Σύμφωνα με το προσχέδιο του νέου Μνημονίου (που θα οριστικοποιηθεί μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος επαναγορών των ελληνικών ομολόγων και την έγκριση της έκθεσης βιωσιμότητας από Ευρωζώνη και Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) προβλέπεται, μετά την ψήφιση του νέου φορολογικού, η τρόικα να εξετάσει τις διατάξεις του για να διαπιστώσει εάν εξασφαλίζεται η δημοσιονομική προσαρμογή όπως έχει σχεδιαστεί για το 2013 και το 2014. Σημειώνεται ότι από τη φορολογική μεταρρύθμιση θα πρέπει να εξασφαλίζεται αύξηση των εσόδων κατά 1,668 δισ. ευρώ το 2013 και το 2014 κατά 1,82 δισ. ευρώ.

Εάν η τρόικα διαπιστώσει ότι δεν επιτυγχάνονται αυτοί οι στόχοι, τότε η κυβέρνηση θα πρέπει κατά τη διάρκεια του επόμενου ελέγχου της τρόικας (δηλαδή έως τον Μάρτιο) να εξειδικεύσει νέα μέτρα για να κλείσει τυχόν «κενό» για τον προϋπολογισμό του 2014.

Επιπλέον, στο προσχέδιο του Μνημονίου επισημαίνεται ότι, παρά τις παρεμβάσεις που έχουν υποβληθεί, συνεχίζει να υπάρχει ένα δημοσιονομικό «κενό» για τη διετία 2015-2016. Αυτό υπολογίζεται στα 3,6 δισ. ευρώ και σύμφωνα με το κείμενο θα πρέπει να καλυφθεί από μέτρα:

Τα μέτρα του νέου Μνημονίου

Περικοπές μισθών-συντάξεων και αύξηση φόρων οι κύριες πηγές εξοικονόμησης την επόμενη διετία.

Εκατ. ευρώ	2013	2014
Μισθοί	1.100	247
Συντάξεις	4.800	423
Κοινωνικά επιδόματα	217	78
Εκπαίδευση	86	37
Λειτουργικές δαπάνες	239	285
ΔΕΚΟ	249	123
Αμυντικές δαπάνες	303	100
Υγεία	455	620
ΟΤΑ	50	160
Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων	150	150
Αύξηση φορολογικών εσόδων	1.668	1.820

1. Διεύρυνσης της φορολογικής βάσης.
2. Περαιτέρω μείωσης των φοροπαλλαγών και των εκπτώσεων.
3. Επέκτασης των μέτρων που ο έκτακτος χαρακτήρας τους λήγει (όπως για παράδειγμα η εισφορά αλληλεγγύης και το τέλος επιτηδεύματος).
4. Στοχευμένης μείωσης των τρεχουσών δαπανών.

Σε κάθε περίπτωση, μέχρι τον Αύγουστο του 2013, η κυβέρνηση θα πρέπει να έχει καταλήξει στο ποια ακριβώς μέτρα θα οδηγήσουν στην επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος 3% του ΑΕΠ το 2015. Όπως προβλέπεται, για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, η Ελλάδα θα πρέπει να εξειδικεύσει δημοσιονομικές παρεμβάσεις ύψους 2,8 δισ. ευρώ για το 2015, αλλά είναι

η πρώτη φορά που η τρόικα ζητεί τη συγκεκριμενοποίηση μέτρων ενάμιση χρόνο νωρίτερα από την εφαρμογή τους.

Σε ό,τι αφορά τους μηχανισμούς επιτήρησης και αυτόματης διόρθωσης, στο προσχέδιο του νέου Μνημονίου αναφέρεται ρητώς ότι μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου όλες οι προβλέψεις της πράξης νομοθετικού περιεχομένου που προσφάτως κατήρτισε η κυβέρνηση θα πρέπει να έχουν ψηφιστεί. Επίσης, προβλέπεται και η δημιουργία αυτόματου μηχανισμού αύξησης του πρωτογενούς πλεονάσματος σε περίπτωση υστέρησης εσόδων από το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων. Όπως αναφέρεται, σε οποιαδήποτε περίπτωση απόκλισης από τα προβλεπόμενα έσοδα, θα εισάγεται αυτόματος μηχανισμός διόρθωσης του στόχου για το πρωτογενές πλεόνασμα στο 50% της απόκλισης που καταγράφεται, με ανώτατο όριο όμως το 1 δισ. ευρώ.

Προϋπολογισμός

Παράλληλα, το υπουργείο Οικονομικών θα αποστέλλει σε μηνιαία και τριμηνιαία βάση στοιχεία για την πορεία του προϋπολογισμού και όχι μόνο (εξέλιξη μισθών, οικονομική κατάσταση ΔΕΚΟ, κατάσταση ληξιπρόθεσμων οφειλών κ.λπ.), ενώ κάθε εβδομάδα θα ενημερώνει την τρόικα για την πορεία των ταμειακών διαθεσίμων της χώρας.

Πέραν αυτών, στο νέο Μνημόνιο περιλαμβάνονται τα χρονοδιάγραμμα αύξησης των τιμολογίων της ΔΕΗ, η αναδιάρθρωση του συστήματος αντικειμενικών αξιών (τον ερχόμενο Μάρτιο), η τοποθέτηση σε καθεστώς διαθεσιμότητας 25.000 υπαλλήλων το 2013 (οι μισοί έως τον Ιούνιο), η επανεξέταση του κατώτατου μισθού στο πρώτο τρίμηνο του 2014, η απελευθέρωση άλλων 30 επαγγελμάτων, οι παρεμβάσεις στον χώρο της υγείας (κυρίως για τη μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης) και γενικότερα μέτρα σε ολόκληρο το φάσμα της οικονομίας.

Επιτάχυνση αποκρατικοποιήσεων

Πιο σφικτό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των αποκρατικοποιήσεων περιλαμβάνει η νέα έκδοση του Μνημονίου που δόθηκε στη δημοσιότητα. Σύμφωνα με τη νέα έκδοση (27/11/2012), επιταχύνονται οι περισσότερες αποκρατικοποιήσεις που έχει αναλάβει το Ταμείο Αποκρατικοποιήσεων (ΤΑΙΠΕΔ) σε σχέση με το αρχικό σχέδιο που είχε δοθεί στη δημοσιότητα στις 10/11/2012. Ειδικότερα, οι αποκρατικοποιήσεις των ΤΡΑΙΝΟΣΕ, ΕΛΤΑ, ΟΔΙΕ, Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών (ΔΑΑ) κ.ά. αναμένεται να εκκινήσουν ένα ή δύο τρίμηνα νωρίτερα απ' ό,τι προέβλεπε το προηγούμενο σχέδιο. Η αποκρατικοποίηση των ΕΛΤΑ τώρα προβλέπεται να εκκινήσει στο α' τρίμηνο 2013, αντί το β' τρίμηνο που προβλεπόταν αρχικά, ενώ η έναρξη της αποκρατικοποίησης της ΤΡΑΙΝΟΣΕ προβλέπεται να εκκινήσει στο β' τρίμηνο αντί του δ' τρίμηνου. Επίσης, κατά ένα τρίμηνο επιταχύνεται η έναρξη της διαδικασίας αποκρατικοποίησης των λιμανιών, των περιφερειακών αεροδρομίων, ενώ η (επαν)έναρξη της αποκρατικοποίησης του ΔΑΑ συντομεύεται κατά δύο τρίμηνα. Από την άλλη πλευρά, φαίνεται να υπάρχουν και κάποιες αποκρατικοποιήσεις που ολισθαίνουν χρονικά. Η έναρξη, για παράδειγμα, της αξιοποίησης της Εγνατία Οδού υποχωρεί κατά ένα τρίμηνο, και πλέον υποθετείται στο β' τρίμηνο του 2013. Ωστόσο, αυτό ίσως αποτελεί εξαίρεση στον κανόνα, που θέλει τη συντόμηση του χρόνου έναρξης των αποκρατικοποιήσεων.

Η αποκρατικοποίηση των ΕΛΤΑ προβλέπεται να εκκινήσει στο α' τρίμηνο 2013.

Μεγάλες ανατροπές επέρχονται και στο τραπεζικό σύστημα

Ριζικές αλλαγές και ανατροπές φέρνει το νέο Μνημόνιο στο τραπεζικό σύστημα της χώρας. Σύμφωνα με το προσχέδιο του νέου Μνημονίου, πέραν της ανακεφαλαιοποίησης των τεσσάρων μεγάλων συστημικών τραπεζών (Εθνική, Eurobank, Alpha και Πειραιώς), προβλέπεται η διάσπαση και πώληση του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου καθώς και η διάσπαση των μικρών και μεσαίων τραπεζών που δεν θα ανακεφαλαιοποιηθούν από τους μετόχους τους. Επιπλέον, μεγάλες αλλαγές θα επιφέρει και στις διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης και ελέγχου των τραπεζών.

Αναλυτικότερα, η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤΤΕ) θα πρέπει να ενημερωθεί όλες τις τράπεζες για τις κεφαλαιακές τους ανάγκες και να ζητήσει την ολοκλήρωση των δια-

δικασιών αύξησης κεφαλαίου μέχρι το τέλος Απριλίου 2013. Οι κεφαλαιακές ανάγκες έχουν υπολογιστεί με την επίπτωση της πτώσης των τιμών των ομολόγων αλλά και τα αποτελέσματα της διαγνωστικής μελέτης της BlackRock για τις απώλειες από τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Σύμφωνα με το Μνημόνιο, οι σημερινοί (παλαιοί) ή νέοι μέτοχοι θα διατηρήσουν τον έλεγχο των συστημικών τραπεζών υπό την προϋπόθεση ότι θα καλύψουν τουλάχιστον το 10% της αύξησης κεφαλαίου. Το χρονοδιάγραμμα της ανακεφαλαιοποίησης έχει ως εξής:

- Πρώτα το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) θα διαθέσει προσωρινά τα αναγκαία κεφάλαια στις τέσσερις μεγάλες τράπεζες ώστε να αποκτήσουν δέκτη κεφαλαιακής επάρκειας 9%

Το Τ.Τ. θα ακολουθήσει τα χνάρια της ΑΤΕ και μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2013 θα πρέπει να διασπαστεί σε «καλό» και «κακό» κομμάτι.

έως ότου ολοκληρωθούν οι αυξήσεις κεφαλαίου (bridge capital). Παράλληλα το ΤΧΣ θα δεσμευθεί ότι θα καλύψει το 100% των κεφαλαίων που θα απαιτηθούν.

Μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 2013, το ΤΧΣ θα δεσμευθεί επίσης ότι θα αναλάβει την υποχρέωση να καλύψει το 100% και άλλων ερ-

γαλιών (μετατρέψιμων ομολόγων) που θα αποφασίσει να εκδώσει μια τράπεζα στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης.

Μέχρι το τέλος Απριλίου 2013, οι τέσσερις μεγάλες τράπεζες θα πρέπει να ολοκληρώσουν τις αυξήσεις κεφαλαίου και όλα τα αδιάθετα δικαιώματα θα καλυφθούν από το ΤΧΣ.

Σε ό,τι αφορά τις μη συστημικές τράπεζες, θα πρέπει να ανακεφαλαιοποιηθούν από τους μετόχους τους επίσης μέχρι το τέλος Απριλίου 2013. Όσες δεν τα καταφέρουν θα πρέπει να συγχωνευθούν με κάποια από τις μεγαλύτερες. Πάντως οι μη συστημικές τράπεζες δεν θα λάβουν κρατική βοήθεια. Όσες δεν ανακεφαλαιοποιηθούν από τους μετόχους θα διασπαστούν σε «καλό» και «κακό» κομμάτι. Το «κακό» κομ-

μάτι θα τεθεί σε εκκαθάριση και το «καλό» είτε θα απορροφηθεί από μια από τις συστημικές τράπεζες ή θα μεταβιβαστεί σε ένα ειδικό τραπεζικό ίδρυμα (bridge bank). Το Τ.Τ. θα ακολουθήσει τα χνάρια της ΑΤΕ και μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2013 θα πρέπει να διασπαστεί σε «καλό» και «κακό» κομμάτι, με την εκκαθάριση του «κακού» τμήματος και την πώληση των υγιών στοιχείων του ενεργητικού. Σε ό,τι αφορά την Proton Bank, σύμφωνα με το προσχέδιο του Μνημονίου θα πρέπει είτε να πουληθεί είτε να συγχωνευθεί με άλλη τράπεζα μέχρι τον Μάιο του 2013. Παράλληλα, σύμφωνα με το Μνημόνιο, ανεξαρτητοποιηθεί οίκοι, υπό την καθοδήγηση της Κομισιόν, θα παρακολουθούν την εφαρμογή και τη συμμόρφωση των τραπεζών με το

πρόγραμμα αναδιάρθρωσης που θα υποβάλλουν στις ευρωπαϊκές αρχές. Μεγαλύτερη βαρύτητα θα δοθεί και στην αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης. Επιπλέον, το Μνημόνιο προβλέπει την αναθεώρηση του νομικού πλαισίου για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά ώστε να αντιμετωπιστούν πραγματικά προβλήματα εμποδίζοντας παράλληλα την εξασθένιση της φερεγγυότητας των τραπεζών και του σχηματισμού κουλτούρας αθέτησης υποχρεώσεων. Με την τεχνική υποστήριξη ξένων ειδικών θα δημιουργηθεί ένα αποτελεσματικότερο θεσμικό πλαίσιο με στόχο να περιοριστεί ο ηθικός κίνδυνος και να αποκλειστεί τυχόν κατάχρηση ευνοϊκών μέτρων από δανειολήπτες που δεν βρίσκονται σε πραγματική ανάγκη.

Πώς θα προχωρήσουν άμεσα επιχειρηματικά σχέδια του ΕΣΠΑ

Ρυθμίσεις για απεμπλοκή κονδυλίων 300 εκατ. ευρώ με χαμηλή απορρόφηση

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΟΡΤΖΗ**

Την εξέταση κατά προτεραιότητα, έως τις 30 Ιουνίου του 2013, όλων των «αιτημάτων θεραπειών», όπως ονομάζονται οι ενστάσεις που κατατίθενται από υποψήφιους επενδυτές στο πλαίσιο του επενδυτικού νόμου, προβλέπει το νομοσχέδιο για τη «Διαμόρφωση Φίλικου Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος για τις Στρατηγικές και Ιδιωτικές Επενδύσεις» του υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, που αναμένεται να κατατεθεί στη Βουλή την προσεχή εβδομάδα.

Σύμφωνα με το σχετικό κείμενο, οι αιτήσεις θεραπείας που δεν θα έχουν εξεταστεί μέχρι τη σχετική ημερομηνία θα απορρίπτονται, ενώ για την υποβολή νέων ενστάσεων σε έργα συγχρηματοδοτούμενα από την Κοινότητα, οι επενδυτές θα υποχρεούνται να καταβάλλουν προηγούμενως ένα ποσό με τη μορφή παράβολου, το οποίο θα καθορίζεται ως ποσοστό επί του ύψους της σύμβασης και με βάση ένα ανώτατο όριο. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται να αναχαιτιστεί η βιομηχανία των ενστάσεων στα δημόσια έργα, που σε αρκετές περιπτώσεις συντηρούν φαινόμενα διαφθοράς.

Στο νομοσχέδιο θα συμπεριληφθούν σημαντικές διατάξεις για την ενίσχυση της ρευστότητας στην αγορά, μεταξύ των οποίων ρυθμίσεις για την απεμπλοκή των κονδυλίων του ΕΣΠΑ που είναι «παρκαρισμένα» στο Ταμείο Επιχειρηματικότητας και τα οποία εμφανίζουν χαμηλά έως μηδενικά ποσοστά απορρόφησης. Πρόκειται για 300 εκατ. ευρώ τα οποία έχουν δεσμευθεί για τη χρηματοδότηση επενδύσεων που είχαν προκηρυχθεί το 2011 σχετικά με τη γενική

Από τα 300 εκατ. ευρώ που θα «ξεπαγώσουν», τα 170 εκατ. θα χρησιμοποιηθούν για να προκηρυχθεί νέο πρόγραμμα για χορήγηση δανείων κεφαλαίου κίνησης σε συνεργασία με τις τράπεζες, ενώ τα υπόλοιπα 130 εκατ. ευρώ θα παραμείνουν στα προγράμματα, αφού προηγούμενως βελτιωθούν οι όροι για τη χορήγησή τους.

Το νέο νομοσχέδιο επισπεύδει έως τις 30 Ιουνίου την εξέταση των ενστάσεων.

και νεανική επιχειρηματικότητα, την εξωστρέφεια, την καινοτομία, τον τουρισμό, την πράσινη επιχειρηματικότητα κ.λπ. Ένα χρόνο μετά τη δημιουργία των Ταμείων, έχει διαπιστωθεί ότι τα χρήματα που έχουν δεσμευθεί δεν είναι δυνατόν να απορροφηθούν, καθώς η ζήτηση για επενδύσεις είναι μικρή έως ανύπαρκτη.

Ένα μέρος αυτών των κονδυλίων, περί τα 170 εκατ. ευρώ, θα χρησιμοποιηθεί για να προκηρυχθεί ένα νέο πρόγραμμα για χορήγηση δανείων κεφαλαίου κίνησης σε συνεργασία με τις τράπεζες, ενώ τα υπόλοιπα 130 εκατ. ευρώ θα παραμείνουν στα προγράμματα, αφού όμως προηγούμενως βελτιωθούν οι όροι για τη χορήγησή τους. Η βελτίωση αφορά τη μείωση του συντελεστή μόχλευσης στο ένα προς ένα, από ένα προς δύο που προβλεπόταν αρχικά. Με τον τρόπο αυτό μειώνεται η συμμετοχή των τραπεζών, οι οποίες, ελλείψει ρευστότητας, αδυνατούσαν να ανταποκριθούν σε υψηλές δανειοδοτήσεις, ενώ παράλληλα αυξάνεται

στο 0% η επιδότηση επιτοκίου. Πρόκειται δηλαδή για άτοκο κατά το ήμισυ δάνειο, αφού ο δανειολήπτης θα επιβαρύνεται με το μισό επιτόκιο από το ισχύον στην αγορά, το οποίο υπολογίζεται στο 4,5% περίπου. Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις, προβλέπονται ευνοϊκές ρυθμίσεις για την ενίσχυση της ρευστότητας. Έτσι, σήμερα, κατά την έγκριση μιας επένδυσης και την προσκόμιση της εγγυητικής επιστολής, καταβάλλεται μονάχα το 50% της επιχορήγησης, ενώ με τη νέα ρύθμιση θα καταβάλλεται, στον ίδιο χρόνο, ολόκληρο το ποσό της επιχορήγησης.

etzortzi@kathimerini.gr

Μετ' εμποδίων η διαδικασία αλλαγών για τις εκπτώσεις και το ωράριο

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Εξετάζεται μείωση ΦΠΑ στο 6,5% για την ακτοπλοΐα

Ολα τα «ανοικτά» θέματα, οικονομικής φύσης, που επηρεάζουν τη λειτουργία της ελληνικής ακτοπλοΐας τέθηκαν στη χθεσινή συνάντηση που είχαν ο υπουργός Οικονομικών, Γιάννης Στουρνάρας, με τον υπουργό Ναυτιλίας, Κωστή Μουσουρούλη, και εκπροσώπους τραπεζών που διαθέτουν σημαντικά ναυτιλιακά χαρτοφυλάκια.

Στη συνάντηση, κατά πληροφορίες, συζητήθηκε το ενδεχόμενο μείωσης του ΦΠΑ επιβατών και οχημάτων που σήμερα είναι 13% και 23%, αντίστοιχως, στα επίπεδα του 6,5% όπως ισχύει στον τουριστικό κλάδο, η κατάργηση όλων των μη ανταποδοτικών τελών υπέρ τρίτων που εντάσσονται στους ναυλοκώδικες και τους επιβαρύνουν σε ποσοστό έως και 20%, καθώς και το θέμα των καυσίμων, η τιμή των οποίων έχει «απογειωθεί» με αποτέλεσμα κάποιες εταιρείες να μην μπορούν να εκτελέσουν προγραμματισμένα δρομολόγια, επειδή δεν διαθέτουν ρευστότητα και δεν μπορούν να προμηθευτούν καύσιμα!

Το υπουργείο Ναυτιλίας αναζητεί τρόπους ώστε οι ακτοπλοϊκές εταιρείες να μπορούν να προμηθευτούν καύσιμα με διευκολύνσεις στην αποπληρωμή τους. Ακόμη, κατά τις ίδιες πληροφορίες, στη συνάντηση έγινε αναφορά και στο θέμα των «άγονων» γραμμών. Για το 2013, ο προϋπολογισμός του υπουργείου Ναυτιλίας προβλέπει μείωση των επιδοτήσεων κατά 15 εκατ. ευρώ στα 83,5

εκατ. ευρώ. Το υπουργείο Ναυτιλίας στο πλαίσιο των προτάσεων του για βελτίωση των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών και εκσυγχρονισμό του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, έχει ξεκινήσει ευρύ κοινωνικό διάλογο όπου, μεταξύ άλλων, προτείνονται σημαντικές αλλαγές, η εφαρμογή των οποίων εκτιμάται ότι θα βελτιώσει τους όρους λειτουργίας του ακτοπλοϊκού κλάδου. Μεταξύ των αλλαγών που προτείνονται είναι: η κατάργηση της 10μηνιας υποχρεωτικής δρομολόγησης των πλοίων, να μπορεί μια εταιρεία τη χειμερινή περίοδο, όπου το μεταφορικό έργο είναι χαμηλό, να χρησιμοποιεί μικρότερο σκάφος με διαφορετικό αριθμό πληρώματος και τη βερμίν να το αλλάξει με μεγαλύτερο, αυξάνοντας τον αριθμό των ναυτικών, να χορηγούνται οι άδειες δρομολόγησης στην εταιρεία και όχι ανά πλοίο, και πολλά άλλα.

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΡΔΟΥΝΙΑΣ

Στην τελική ευθεία εισέρχεται από την ερχόμενη εβδομάδα ο διάλογος μεταξύ του υπουργείου Ανάπτυξης και των εμπορικών οργανώσεων, με αντικείμενο την αλλαγή του πλαισίου των εκπτώσεων και προσφορών, καθώς και της λειτουργίας των εμπορικών καταστημάτων περισσότερων της μιας Κυριακής τον χρόνο. Στόχος της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου είναι να γεφυρώσει τις διαφορές μεταξύ των εμπόρων, οι οποίες είναι γνωστές από το παρελθόν, και ει δυνατόν να καταλήξει σε νέο νομοθετικό πλαίσιο ως τα τέλη του τρέχοντος έτους.

Το τελευταίο, κάθε άλλο παρά εύκολη αποστολή αποτελεί, καθώς οι διαφορετικές απόψεις των εμπόρων δεν οφείλονται μόνο στο διαφορετικό μέγεθος των επιχειρήσεών τους, αλλά σχετίζονται και με την περιοχή στην οποία βρίσκονται. Ενδεικτικό του παραπάνω είναι αυτό που επισήμανε υψηλόβαθμος παράγοντας του υπουργείου που συμμετέχει στις συζητήσεις:

Το υπουργείο επιδιώκει να γεφυρώσει τις διαφορετικές απόψεις που υπάρχουν στις τάξεις των εμπόρων.

«Οι έμποροι διαφωνούσαν ακόμη και στο ποια από τις δύο Κυριακές στις γιορτές θα λειτουργήσουν τα καταστήματα, στις 23 ή στις 30/12».

Το τελευταίο διάστημα εμφανίζεται μια επιπλέον αντιπαράθεση, αυτή του Εμπορικού Συλλόγου Αθηνών (ΕΣΑ) με τους υπόλοιπους εμπορικούς συλλόγους και την Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ). Οι διαφοροποιήσεις αυτές που οφείλονται και στις διαφορετικές αγοραστικές συνθήκες σε κάθε περιοχή, ενδέχεται να αντιμετωπισθούν μέσω της μερικής απελευθέρωσης του πλαισίου λειτουργίας της αγοράς στην κατεύθυνση της λήψης των αποφάσεων από τους τοπικούς εμπορικούς συλλόγους και όχι από την κεντρική διοίκηση.

Οι διαφορετικές απόψεις αποτυπώνονται και στην έρευνα που πραγματοποιήσε η ΕΣΕΕ σε 105 εμπορικούς συλλόγους-μέλη της, στο πλαίσιο της οποίας οι επιχειρηματίες κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικά με τις εκπτώσεις, τις προσφορές, αλλά και την αργία της Κυριακής. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το 78,7% τάσσεται υπέρ της διατήρησης του ισχύοντος καθεστώτος και διενέργειας των εκπτώσεων 2 φορές τον χρόνο. Ο ΕΣΑ διαφοροποιείται και προτείνει τη διενέργεια των εκπτώσεων 4 φορές τον χρόνο. Το σενάριο αυτό προκρίνει και το υπουργείο Ανάπτυξης.

Πτώση τζίρου 10,7% στο λιανεμπόριο τον Σεπτέμβριο

Υποχώρηση της τάξεως του 10,7% σημείωσε ο δείκτης κύκλου εργασιών στο λιανικό εμπόριο τον Σεπτέμβριο, συγκριτικά με τον αντίστοιχο μήνα του 2011, ενώ μειώση κατά 12,1% κατέγραψε ο δείκτης όγκου. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Αρχής, τη μεγαλύτερη κάμψη σε επίπεδο κύκλου εργασιών κατέγραψε η κατηγορία καταστημάτων επίπλων, ηλεκτρικών ειδών και οικιακού εξοπλισμού, υποχωρώντας κατά 22,3% συγκριτικά με πέρυσι, ενώ ακολούθησαν οι κατηγορίες φαρμακευτικών και καλλυντικών, με κάμψη κατά 17,1%, βιβλίων και χαρτικών με μείωση κατά 16,6% και των μεγάλων καταστημάτων τροφίμων με ετήσιες απώλειες κατά 8,2%.

Μόνη θετική μεταβολή παρουσιάζει η κατηγορία πολυκαταστημάτων, με αύξηση του δείκτη κύκλου εργασιών κατά 1,8% και του δείκτη όγκου κατά 3,3%. Συγκριτικά με τον Αύγουστο, ο γενικός δείκτης κύκλου εργασιών υποχώρησε τον Σεπτέμβριο κατά 1,4%, ενώ ο δεί-

Μεγάλες απώλειες στο λιανεμπόριο

Ετήσια μεταβολή όγκου πωλήσεων
Σεπτέμβριος 2012

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αισιοδοξία για επανεκκίνηση «παγωμένων» οδικών αξόνων με τίμημα τα έσοδα των διόδων

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΙΑΛΙΟΥ**

Μήνυμα αισιοδοξίας για την ολοκλήρωση της διαπραγματεύσεως κλήρωσης στο Δημόσιο και τους παραχωρησιούχους για τους «παγωμένους» οδικούς άξονες έρχεται από το υπουργείο Ανάπτυξης και Υποδομών. Πηγές του υπουργείου υποστηρίζουν ότι επικίνδυνες ανακοινώσεις μέσα στις επόμενες ημέρες, σε κάθε περίπτωση το αργότερο στα μέσα Δεκεμβρίου. Τα μηνύματα που έρχονται από το μέτωπο των διαπραγματεύσεων είναι σαφώς πιο συγκρατημένα, καθώς η κοινοπραξία που έχει αναλάβει τόσο την Ιόνια Οδό όσο και τον Ε65 εξακολουθεί να αντιτίθεται σε περικοπή του κατασκευαστικού τους αντικείμενου.

Σύμφωνα λοιπόν με τις τελευταίες πληροφορίες, οι διαπραγματεύσεις έχουν πάρει εκ νέου παράταση για τα τέλη Δεκεμβρίου (ή, σύμφωνα με πηγές του υπουργείου Υποδομών, για τα μέσα Δεκεμβρίου).

Οι εξελίξεις είναι οι ακόλουθες: • Οι συζητήσεις με τις κοινοπραξίες Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου και Ολυμπία Οδός έχουν σχεδόν ολοκληρωθεί. Μένει να αποσαφηνιστεί πλήρως το ακριβές μοντέλο αναχρηματοδότησης των δύο έργων, με τα μελλοντικά έσοδα του Δημοσίου από τα διόδια να χρησιμοποιούνται ως το βασικό εργαλείο εξεύρεσης λύσης. Πάντως, αν το Δημόσιο δεχθεί να παραδώσει τις μελλοντικές εισπράξεις του, τότε το όφελος από την επανεκκίνηση των αξόνων θα περιοριστεί στα 3-

4 χρόνια που θα χρειαστούν μέχρι να ολοκληρωθούν (από τις διόδους εκκαταφρόνιτες νέες θέσεις εργασίας και την αναθέρση του κατασκευαστικού κλάδου) αλλά εξαμενίζεται για τα υπόλοιπα 25-30 χρόνια.

Όσον αφορά το τεχνικό σκέλος, στην περίπτωση της Ολυμπίας Οδού έχει πλέον «κλειδώσει» η ολοκλήρωση μόνο του βασικού τμήματος, δηλαδή από την Ελευσίνα μέχρι την Πάτρα. Οι αντιδράσεις βέβαια από πολιτικούς, τοπικούς παράγοντες και φορείς στην Αχαΐα και την Ηλεία είναι πολλές, ωστόσο οι τράπεζες δεν αφήνουν κανένα ενδεχόμενο υπαναχώρησης, θεωρώντας το τμήμα Πύργου-Τσακώνας μη βιώσιμο οικονομικά. Το ενθαρρυντικό, πάντως, στην περίπτωση

του τμήματος Πάτρας-Πύργου είναι ότι η απαραίτητη γη έχει απαλλοτριωθεί σε ποσοστό μεγαλύτερο του 90%, ποσοστό είναι σαφώς ευκολότερη η κατασκευή του στο μέλλον ως δημόσιο έργο. Οι πολιτικές αντιδράσεις, πάντως, δεν είναι ευκαταφρόνητες και προβληματίζουν την κυβέρνηση, καθώς οποιαδήποτε αλλαγή στις συμβάσεις παραχώρησης (που κυρώθηκαν με 5 νόμους το 2007) θα πρέπει να εγκριθεί από τη Βουλή.

Αντίθετα, οι συζητήσεις με τις κοινοπραξίες Νέα Οδός και Κεντρική Οδός, για την τύχη της Ιόνιας Οδού και του Ε65, προχωρούν με εξαιρετικά αργούς ρυθμούς. Κύρια αιτία είναι η αντίδραση των κατασκευαστών (πρόκειται στην ουσία για την ίδια κοινοπραξία και στα

δύο έργα) σε οποιαδήποτε σοβαρή αλλαγή στο τεχνικό αντικείμενο. Το Δημόσιο έχει προτείνει την κατασκευή του Ε65 μόνο μέχρι το ύψος της Καρδίτσας και τη «λειτουργική ενοποίηση» των δύο παραχωρήσεων. Από την πλευρά τους, οι κατασκευαστές ελπίζουν ότι μπορούν να ασκήσουν επαρκή πίεση ώστε να μην περικοπεί το τεχνικό αντικείμενο των έργων, επικαλούμενοι τις αποζημιώσεις που θα αιτηθούν σε περίπτωση που μία από τις δύο πλευρές καταγγείλει τη σύμβαση παραχώρησης.

Όσο για τις τράπεζες: Τα νέα της έγκρισης από την ΕΤΕΠ δανείου 650 εκατ. ευρώ αποκλειστικά για τους αυτοκινητόδρομους βελτίωσε το κλίμα. Ωστόσο ο ενθουσιασμός μετριάστηκε κάπως, όταν έγινε ξε-

κάθαρο ότι τα χρήματα δεν προορίζονται για την υποκατάσταση τραπεζών που δεν επιθυμούν πλέον να συμμετάσχουν στο δανειοδοτικό σχήμα (bail-out).

Το μήνυμα πάντως που έρχεται από την πλευρά του υπουργείου Υποδομών είναι ότι όλα τα ζητήματα θα κλειστούν το αργότερο ως τα μέσα Δεκεμβρίου με στόχο την επανέναρξη των έργων στο πρώτο εξάμηνο του 2013. Το αν το Δημόσιο είναι διατεθειμένο να δώσει γη και ύδωρ για την επανεκκίνηση των έργων, απεκδυόμενο τα όποια προνόμια διέσωζε από τις συμβάσεις παραχώρησης, θα φανεί από το αποτέλεσμα των διαπραγματευτικών συνομιλιών του κ. Ευθ. Βιδάλη, που έχει τεθεί επικεφαλής των συζητήσεων.